

zentira v obliki nekega sprevrženega postulata – imenujmo ga *postulat čiste pedagoške dobronamernosti* –, ki smrtnike hkrati prijazno spodbuja, jim dovoljuje in obenem nalaga neposredno prekoračitev končnosti še pred slehernim srečanjem s končnostjo. Posmrtno ali, še bolje, predsmrtno življenje naj se v obliki neskončnega procesa (med)osebno rasti udejanja neposredno tu in zdaj, brez meje, brez prestanka, od začetka do konca: brez sleherne izgube dejanskosti. Posameznik se po novem mora in zmore vse življenje učiti in se, učeč se, samo-osrečevati, samo-udeleževati, samo-udejanjati, samo-transformirati, samo-konstruirati, samo-izpopolnjevati, samo-motivirati, samo-evalvirati, rabeč vseskozi nova, inovativna sredstva – pod pogojem, seveda, da se nikoli ničesar zares ne nauči, da se le ne preneha samozadovoljevati. Izhajajoč iz programa sodobnega izobraževalnega podjetja bi v vrsto Žižkovih slovutih primerov *non-izmov* (izdelkov, depriviranih za njihove siceršnje negativne lastnosti: kava brez kofeina, pivo brez alkohola, cigarete brez nikotina, smetana brez maščobe, čokolada brez sladkorja ali čokolada brez obstipacijskih učinkov), morali dodati še spisek individualnih in družbenih aktivnosti in psihološko-kognitivnih procesov: druženje brez družbenosti, (so)ustvarjanje brez (so)ustvarjanega, samorealizacija brez samorealizacije, znanje brez znanja, mišljenje brez mišljenja, učenje brez učenja. Ne nazadnje, življenje brez življenja.

Postulat čiste pedagoške dobronamernosti, preobražen in implementiran v univerzalno pedagoško prakso, je videti kot Kantov kategorični imperativ, obrnjen na glavo in spravljen na (večno) delo: individuumu se poslej – neprenehoma in vsepovsod – zapoveduje samouveljavljanje. *Deluj tako, da lahko velja maksima tvoje volje vselej hkrati kot načelo tvoje osebne zadovoljitve.*¹⁵ Zdi se, da nadjazovski imperativ užitka, značilen za čas razvitega kapitalizma, s tem zadobi nove in absolutne razsežnosti, kolikor po novem zaobseže še celokupni družbeni prostor, se pravi, vse oblike družbenih razmerij in ves realni čas. Nemara bi lahko rekli, da se sama struktura politične oblasti – tisto, kar Althusser imenuje »ideološki aparat države« – po tej poti preobrazi v dispozitiv marketinškega diskurza, reklamnega oglasa, ki individuov ne interpelira v subjekte, temveč jim, rabeč nagovor zapeljevanja, uka-

15 Pri tem ne gre toliko za predruženje vsebine kategoričnega imperativa, kolikor za sprevrnjeno modalnost njegovega nastopa: »Nadjazov imperativ, naj uživamo, tako deluje kot obrat Kantovega 'Du kannst, weil du sollst!' (moreš, ker moraš!) – opira se na 'Moraš, ker moreš!' To se pravi, vidik nadjaza današnjega 'nerepresivnega hedonizma' (nenehne izpostavljenosti izzivanjem, ki nam naročajo, naj gremo do konca in raziščemo vse načine *jouissance*) se nahaja v načinu, kako se dovoljena *jouissance* neizogibno obrne v obvezno *jouissance*.« (Žižek, 2010: 143)